

การพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเพื่อบุญโดยการให้ทาน
ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้
อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี

พระมหาสมเจต ยิ้มแย้ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์การพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาพฤติกรรมการ
บำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้ อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี เสนอโดย พระมหาสมเจต ยิ้มแย้ม เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์การพัฒนา

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา

(นายตระกูล จันทสุนทร)

วันที่ 6 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาสัก เตชะขันหมาก)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชมนาด มั่นสัมฤทธิ์)

.....กรรมการ

(ดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ดร. แสน สมนึก)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาพฤติกรรมกำรบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ อำเภอสเสาไห้ จังหวัดสระบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชมนาค มั่นสัมฤทธิ์ ดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ
ชื่อนักศึกษา	พระมหาสมเจด ยิ้มแย้ม
สาขาวิชา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การวิจัยและการพัฒนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมกำรบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ อำเภอสเสาไห้ จังหวัดสระบุรี โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างสำคัญทุกชั้นตอนจากทุกฝ่าย ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 47 คนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 58 รูป/คน โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนา 2) แสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาและกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา 3) การพัฒนาพฤติกรรมกำรบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา โดยมีขอบเขตเนื้อหาการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน คือ อามิสทาน ธรรมทาน และอภัยทาน ปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรู้เรื่องอามิสทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อยที่สุด คือ การให้ยารักษาโรคแก่คนเจ็บไข้ เรื่องธรรมทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อยที่สุด คือ การแนะนำให้ความรู้แก่นักเรียนรุ่นน้อง เรื่องอภัยทาน นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อยที่สุด คือ การไม่ทะเลาะวิวาทเมื่อมีความขัดแย้งกัน สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากนักเรียนขาดการเรียนรู้ที่ถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ ส่วนด้านพฤติกรรม นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา มากที่สุด ได้แก่ 1) อามิสทาน คือ ดักบาตรยามเช้าแต่พระสงฆ์ 2) ธรรมทาน คือ สนทนาธรรม 3) อภัยทาน คือ ทะเลาะวิวาทเมื่อมีความขัดแย้งกัน ซึ่งสาเหตุประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมีผลมาจากปัจจัยภายใน คือ นักเรียน ที่ขาดความเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีน้ำใจไมตรีต่อกัน และเกิดจากปัจจัยภายนอก คือ ขาดแรงสนับสนุนส่งเสริมอย่างต่อเนื่องจาก สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และทุก ๆ ฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. แนวทางการพัฒนาและการกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาที่สำคัญ คือ การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ เสริมสร้างเจตคติที่ดี และพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติ โดยจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญ คือ โครงการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน โดยเน้นกิจกรรมที่สามารถขับเคลื่อนและส่งเสริมกระบวนการพัฒนา ในด้าน ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม ของนักเรียนในเรื่องการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน ตามแนวทางที่ได้ร่วมกันแสวงหามาในระยะที่ 2 ของการวิจัย และหลังจากการพัฒนาสภาพปัญหาการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานลดลงใช้เป็นค่ากำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

3. ผลการวิจัยและพัฒนาตามโครงการการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเส้าให้ปรากฏว่า สามารถลดระดับปัญหาการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ทั้ง 3 แนวทาง โดยการทำให้นักเรียนมีการพัฒนาคน ในด้านความรู้ เจตคติ เพิ่มขึ้นทุกรายการ และยังสามารถส่งผลลดระดับปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนได้ดี และผลของการพัฒนาครั้งนี้ยังสามารถทำให้นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยได้ใกล้ชิดต่อพระพุทธศาสนายังความเลื่อมใสศรัทธาในบวรพระพุทธศาสนาเพิ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้ที่มีความสนใจได้เป็นอย่างดี

Thesis Title	Behavior Development for Making the Act of Merit through Donation Based on the Buddhist Principles of Prathomsueksa 6 Students, Sao Hai Kindergarten School, Sao Hai District, Saraburi
Thesis Advisors	Asst. Prof. Dr. Chomnat Mansamrit Dr. Suphot Kerdsuwan
Name	Phra MahaSomjate Yimyarm
Concentration	Development Strategy
Academic Year	2008

ABSTRACT

This development research aims to develop the behavior of donation of Prathomsueksa 6 students, Sao Hai Kindergarten School, Sao Hai District, Saraburi Province. It was a participatory action research with the emphasis on the participation of 47 Prathomsueksa 6 students, 58 laymen and Buddhist monks involved. This research was divided into three phases: 1) studying the current situation including problems as well as needs for development, 2) pursuing development strategies and methods, and setting key performance indicators, and 3) developing the behavior of donation based on the Buddhist principles and the acts of merit as follows: donation of requisites or material gifts, the gift of truth or gift of the Dhamma, and forgiving gift.

The findings showed that:

1. in terms of the current situation, the students' knowledge regarding donation of requisites or material gifts was rated at the lowest level on offering medicine to patients. The students' knowledge regarding the gift of truth or gift of the Dhamma was rated at the lowest level on giving advice or providing knowledge to the new comers to school. For the student's forgiving gift knowledge, it was rated at the lowest level on having no quarrel with other people. One important cause of these problems was the lack of appropriate knowledge relayed by experts. There were problems about these behaviors: 1) donation of requisites or material gifts: offering food to the Buddhist monks in the morning, 2) the gift of truth or gift of Dhamma: a conversation about Dhamma, and 3) forgiving gift: having no quarrel with other people. The main factors of these problems were internal factors- i.e. the students lacked sacrifice and generosity

towards others; external factors- they lacked continual support from family institutions, religious organizations, educational organizations, and all others concerned.

2. the development strategies and the key performance indicators helped to increase knowledge and understanding. They also help to develop positive attitudes and appropriate behaviors by the methods as follows: 1) creating motivational activities to develop behaviors for making the acts of merit through donation. The second method is to promote development for knowledge, attitudes, and behaviors according to the development strategies pursued together in the second phase of research. The last method is to use key performance indicators for measuring the performances of the activities and the levels of problems.

3. the results of the developmental research based on the Buddhist principles revealed a decrease of the aforementioned problems. The students developed their knowledge and attitudes remarkably well, and this led to the reduction of the students' behavior problems. Also, the results of this development enabled the students and those involved to be acquainted and increased their faith in Buddhism. Similarly, those interested could apply them to their daily life in order to live happily.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือและแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชมนาด มั่นสัมฤทธิ์ ประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาสัก เตชะขันหมาก ประธานสาขาวิชาพุทธศาสตร์การพัฒนา และคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีทุกท่านที่ให้คำปรึกษา และชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณ พระธรรมปิฎก (ชวลิต อภิวฑฒโน) เจ้าอาวาสวัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร เจ้าคณะจังหวัดสระบุรี และหัวหน้าพระธรรมทูตสายที่ 2 ที่ได้เมตตาอนุเคราะห์ให้ความอุปถัมภ์ทุนในการศึกษาและทุนในการดำเนินการวิจัย พระครูวิบูลรัตนธรรม เจ้าอาวาสวัดสูง พระวิสุทธิโสภณ เจ้าคณะอำเภอเสนาให้ พระปลัดไสว วราสโก ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสูง คณะพระภิกษุวัดสูง และพระภิกษุทุกๆ รูป ที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงได้อย่างดี

เจริญพรขอบคุณ นายสรพจน์ เกตุก้อผล ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเสนาให้ นางสาวสุนิรัตน์ เขี่ยมประไพ รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเสนาให้ นางประมวลวรรณ ผาสุขดี อาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 พร้อมทั้งคณาจารย์ทุกท่านและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ที่ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องมือตอบแทนพระคุณแด่ พระพุทธศาสนา มารดา บิดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความเมตตากรุณาวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

พระมหาสมเจด ยิ้มแย้ม

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
บริบทโรงเรียนอนุบาลเสาไห้ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการนำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน.....	12
บุญตามแนวทางพระพุทธศาสนา.....	12
ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา.....	14
ทัศนคติเกี่ยวกับการนำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน.....	24
พฤติกรรมการนำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน.....	26
พฤติกรรมและการพัฒนาพฤติกรรม.....	28
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research- PAR).....	30
บทที่ 3 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการนำเพ็ญบุญ โดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี.....	45
คำถามการวิจัย.....	45
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	46
วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
กรอบการวิจัย.....	46
ประชากรในการวิจัย.....	46
วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมเก็บข้อมูล.....	47

	หน้า
บทที่ 3 (ต่อ)	
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิจัย.....	51
สภาพพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทาง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน อนุบาลเสนาห์ อำเภอสนาห์ จังหวัดสระบุรี	51
ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดย การให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์ อำเภอสนาห์ จังหวัดสระบุรี.....	62
บทที่ 4 แนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนา พฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์ อำเภอสนาห์ จังหวัดสระบุรี.....	69
คำถามการวิจัย.....	69
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	70
วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
กรอบการวิจัย.....	70
ประชากรในการวิจัย.....	71
วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ผลการวิจัย.....	72
แนวทางและวิธีการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์ อำเภอสนาห์ จังหวัดสระบุรี.....	72
ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดย การให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาห์ อำเภอสนาห์ จังหวัดสระบุรี.....	78

	หน้า
บทที่ 5 การพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทาง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้ อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี.....	81
คำถามการวิจัย.....	81
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	81
วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
กรอบการวิจัย.....	82
ประชากรในการวิจัย.....	82
วิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
ยุทธศาสตร์การพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทาน ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้ อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี.....	84
ผลการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทาง พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเส้าไห้ อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี.....	94
บทที่ 6 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	108
สรุปการวิจัยและการพัฒนา.....	108
อภิปรายผล.....	112
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	114
บรรณานุกรม.....	115
ภาคผนวก.....	119
ภาคผนวก ก แบบสอบถามก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา.....	120
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ก่อนการพัฒนา.....	131
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....	134
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	136
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้สนทนากลุ่ม.....	138
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ.....	140

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	เปรียบเทียบงานวิจัยระหว่างแบบดั้งเดิมกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	33
ตาราง 2	ร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับการนำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ เรื่องอามิสทาน.....	52
ตาราง 3	ร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับการนำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ เรื่องธรรมทาน.....	53
ตาราง 4	ร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับการนำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ เรื่องอภัยทาน.....	54
ตาราง 5	ร้อยละค่าเฉลี่ยและระดับเจตคติเกี่ยวกับการนำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ เรื่องอามิสทาน.....	55
ตาราง 6	ร้อยละค่าเฉลี่ยและระดับเจตคติเกี่ยวกับการนำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ เรื่องธรรมทาน.....	57
ตาราง 7	ร้อยละค่าเฉลี่ยและระดับเจตคติเกี่ยวกับการนำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ เรื่องอภัยทาน.....	58
ตาราง 8	ร้อยละของระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการนำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ เรื่องอามิสทาน.....	60
ตาราง 9	ร้อยละของระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการนำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ เรื่องธรรมทาน.....	60
ตาราง 10	ร้อยละของระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการนำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสาไห้ เรื่องอภัยทาน.....	61

ตาราง 11	ร้อยละของระดับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องอามิสทาน.....	62
ตาราง 12	ร้อยละของระดับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องธรรมทาน.....	63
ตาราง 13	ร้อยละของระดับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องอภัยทาน.....	63
ตาราง 14	สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้.....	65
ตาราง 15	แนวทางและวิธีการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้.....	75
ตาราง 16	แนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้.....	78
ตาราง 17	การอบรมให้ความรู้และจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี.....	88
ตาราง 18	เปรียบเทียบร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องอามิสทาน ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา.....	94
ตาราง 19	เปรียบเทียบร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องธรรมทาน ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา.....	96

ตาราง 20	เปรียบเทียบร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องอภัยทาน ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา	98
ตาราง 21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องอามิสทาน ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา.....	100
ตาราง 22	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องธรรมทาน ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา.....	102
ตาราง 23	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องอภัยทาน ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา.....	103
ตาราง 24	เปรียบเทียบร้อยละของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและร้อยละปัญหาที่ลดลงเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องอามิสทาน ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา.....	105
ตาราง 25	เปรียบเทียบร้อยละของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและร้อยละปัญหาที่ลดลงเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องธรรมทาน ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา.....	106
ตาราง 26	เปรียบเทียบร้อยละของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและร้อยละปัญหาที่ลดลงเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ เรื่องอภัยทาน ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา.....	106

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพ 1	กรอบแนวคิดการพัฒนาพฤติกรรมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้ อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี.....	7
ภาพ 2	การมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ ในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	38
ภาพ 3	ความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้าน นักวิจัย นักพัฒนาหรือเอกชนก่อนและหลังการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	39
ภาพ 4	ดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	72
ภาพ 5	ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลสภาพปัจจุบันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้.....	73
ภาพ 6	ผู้มีส่วนร่วมอย่างสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จ.....	74
ภาพ 7	การจัดอบรมให้ความรู้และทำกิจกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้.....	89
ภาพ 8	กิจกรรมส่งเสริมการบำเพ็ญบุญโดยการให้อามิสทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้.....	90
ภาพ 9	ภาพกิจกรรมส่งเสริมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ธรรมทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้.....	91
ภาพ 10	ภาพกิจกรรมส่งเสริมการบำเพ็ญบุญโดยการให้อภัยทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้.....	92
ภาพ 11	ภาพกิจกรรมและมอบรางวัลส่งเสริมการบำเพ็ญบุญโดยการให้ทานตามแนวทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเสนาให้.....	93